

Informativni list

ECHA-16-FS-05-SR

KLJUČNE INFORMACIJE ZA DALJE KORISNIKE

Bezbjednosno-tehnički listovi i scenariji izloženosti

Ovaj informativni list predstavlja uvod u bezbjednosno-tehničke listove i scenarija izloženosti za dalje korisnike. Informativni list opisuje šta su pomenuti dokumenti, kada je potrebno dostaviti ih i šta dalji korisnik treba da čini kada ih dobije.

Ako koristite opasne hemikalije u industrijskim ili profesionalnim djelatnostima, vaši snabdjevači obično moraju da vam daju Bezbjednosno-tehnički list.

Dodatne informacije mogu se pronaći u scenarijima izloženosti priloženim uz Bezbjednosno-tehnički list. Scenariji izloženosti opisuju kako se izloženost ljudi i životne sredine nekoj supstanci može kontrolisati, da bi se osigurala njena bezbjedna upotreba.

ZAŠTO JE TO VAŽNO?

Informacije u Bezbjednosno-tehničkom listu i scenarijima izloženosti pomažu da se zaštite radnici i životna sredina.

Budući da ste korisnik hemikalije, od vas se zahtijeva da utvrdite i primijenite odgovarajuće mjere koje su vam prenijeli vaši snabdjevači u cilju adekvatne kontrole rizika.

Ukoliko vršite snabdijevanje daljih korisnika supstancama ili smjesama, u obavezi ste da svojim kupcima prenesete relevantne informacije i savjete za odgovarajuće upravljanje rizicima.

Dalji korisnici su kompanije ili pojedinci koji koriste hemikaliju u svojoj industrijskoj ili profesionalnoj djelatnosti.

ŠTA SU BEZBJEDNOSNO-TEHNIČKI LISTOVI?

Bezbjednosno-tehnički listovi pružaju korisnicima hemikalija neophodne informacije, kako bi im pomogli da zaštite zdravlje ljudi i životnu sredinu. Bezbjednosno-tehnički list obuhvata sljedeće:

- pojedinosti o snabdjevaču;
- identifikaciju i tražene pojedinosti o sastavu hemikalije, uključujući REACH registracioni broj (ako je registrovana), i njene osnovne tehničke funkcije i upotrebe;
- informacije o klasifikaciji opasnosti i obilježavanju, kao i o graničnim vrijednostima izloženosti za ljudsko zdravlje i životnu sredinu;
- savjete za rukovanje i skladištenje, te kontrolu izloženosti;
- mjere za pružanje prve pomoći, gašenje požara, bezbjedan transport; odlaganje i hitne slučajeve;
- osnovne fizičke i hemijske osobine supstance ili smješe (npr. rastvorljivosti u vodi, napon pare, biorazgradljivost), uključujući informacije o stabilnosti i reaktivnosti. Takođe, detaljne toksikološke i ekološke informacije; i
- relevantne regulatorne informacije. U to spadaju odgovori na pitanja da li je procjena hemijske bezbjednosti pripremljena kao dio REACH registracije i da li supstanca podliježe autorizaciji ili ograničenju prema regulativi REACH.

Format i sadržaj bezbjednosno-tehničkih listova naznačeni su u Regulativi REACH.

ŠTA SU SCENARIJI IZLOŽENOSTI?

REACH registrant priprema procjenu bezbjednosti hemikalije zajedno s procjenom izloženosti u sklopu procesa registracije, za supstance registrovane u količinama iznad 10 tona godišnje i s određenim opasnim svojstvima.

Kao dio ove procjene, registranti razvijaju scenarije izloženosti za identifikovane upotrebe supstanci. Kada registranti isporuče supstancu, oni dostavljaju relevantne scenarije izloženosti daljim korisnicima.

Scenariji izloženosti opisuju radne uslove i mjere upravljanja rizicima zarad vršenja odgovarajuće kontrole rizika po ljudsko zdravlje i životnu sredinu.

Scenariji izloženosti pokrivaju čitav životni ciklus supstance, uključujući formulisanje, industrijsku i profesionalnu krajnju upotrebu, široku potrošnju i korišćenje u proizvodima.

Format i sadržaj za scenario izloženosti nisu naznačeni u Regulativi REACH, već su se interesne grupe usaglasile oko zajedničkog formata i sadržaja. Tu spadaju sljedeći odjeljci:

- naslov;
- uslovi izloženosti prilikom upotrebe;
- procjena izloženosti (ovo može obuhvatiti i pokazatelj karakterizacije rizika); i
- smjernice za dalje korisnike kako da izvrše procjenu da li je njihov način korišćenja unutar granica scenarija izloženosti.

KADA TREBA DA DOBIJEM BEZBJEDNOSNO-TEHNIČKE LISTOVE I SCENARIJE IZLOŽENOSTI?

Treba da dobijete Bezbjednosno-tehnički list za:

- supstancu ili smješu koja je klasifikovana kao opasna prema CLP; ili
- supstancu koja je perzistentna, bioakumulativna i toksična (PBT) ili veoma perzistentna i veoma bioakumulativna (vPvB); ili
- supstancu koja je uključena u spisak supstanci koje su kandidati za uključivanje na spisak posebno zabrinjavajućih supstanci (SVHCs)¹.

Međutim, kada supstanca ili smješa zadovoljava gorenavedene kriterijume, ali se takođe prodaje široj javnosti, nema potrebe da se dostavlja Bezbjednosno-tehnički list, osim na zahtjev daljeg korisnika ili distributera.

Za smješe koje nisu klasifikovane kao opasne, ali koje sadrže izvjesne opasne supstance iznad naznačenih granica, potrebno je obezbijediti Bezbjednosno-tehnički list ako to zahtijevaju dalji korisnici ili distributeri. Treba da dobijete relevantne scenarije izloženosti u vidu priloga Bezbjednosno-tehničkom listu o supstanci onda kada je kompanija u lancu snabdijevanja izvršila procjenu bezbjednosti hemikalije s procjenom izloženosti u skladu sa zahtjevima regulative REACH.

ŠTA SA SMJEŠAMA?

Snabdjevači opasnih smješa treba da prenesu relevantne informacije iz scenarija izloženosti o supstancama koje se nalaze u njihovom sastavu, uz Bezbjednosno-tehnički list za određenu smješu.

Te informacije se mogu obezbijediti na brojne načine:

¹<https://echa.europa.eu/candidate-list-table>

- pružanjem prečišćenih informacija o bezbjednom korišćenju za smješu u vidu priloga Bezbjednosno-tehničkom listu; ili
- pripajanjem prečišćenih informacija o korišćenju za smješu navedenu u glavnom dijelu Bezbjednosno-tehničkog lista, pretežno u Naslovu 8; ili
- prilaganjem relevantnih scenarija izloženosti za supstance u sastavu smješe u vidu priloga Bezbjednosno-tehničkom listu.

Dostupna je metodologija koja pomaže formulatorima da identifikuju relevantne mjere za upravljanje rizikom, a koje treba prenijeti daljim korisnicima².

Neke sektorske organizacije razvijaju informacije o bezbjednoj upotrebi smješa za uobičajene tipove proizvoda, koristeći se dogovorenim formatom pod nazivom SUMI. Formulatori mogu da izaberu odgovarajući SUMI za svoje proizvode i načine korišćenja, i da ih pruže u vidu priloga Bezbjednosno-tehničkom listu.³

ŠTA TREBA DA RADIM?

Kada primite Bezbjednosno-tehnički list, potrebno je da identifikujete i primijenite odgovarajuće mjere u cilju sprovođenja adekvatne kontrole rizika na svojoj lokaciji.

Takođe bi trebalo da uporedite informacije u vezi s hemijskom identifikacijom, sastavom, klasifikacijom i bezbjednim korišćenjem sa svojim vlastitim informacijama o supstanci ili smješi. Procijenite sva odstupanja i preduzmite korektivne mjere ako je potrebno.

Kada primite scenarije izloženosti s Bezbjednosno-tehničkim listom, najprije treba da ustanovite da li je vaš način korišćenja obuhvaćen scenarijima izloženosti koje ste dobili. Scenariji izloženosti treba da obuhvataju upotrebe unutar vaše sopstvene kompanije i predvidive načine korišćenja od strane vaših klijenata, uključujući i radnike i potrošače.

Nakon toga potvrđujete da su uslovi korišćenja takođe obuhvaćeni, što činite upoređivanjem scenarija izloženosti koje je dostavio snabdjevač s načinom na koji vi i vaši klijenti koristite supstancu.

Ukoliko vaš način korišćenja i/ili uslovi korišćenja nisu obuhvaćeni scenarijima izloženosti koje ste primili, morate preduzeti određene aktivnosti!

KOJE AKTIVNOSTI DA PREDUZMEM AKO MOJ NAČIN KORIŠĆENJA ILI MOJI USLOVI KORIŠĆENJA NISU

OBUHVAĆENI?

Ako vaš način korišćenja ili uslovi korišćenja, ili oni vaših klijenata, nisu obuhvaćeni scenarijima izloženosti koje ste primili, na raspolaganju vam stoje sljedeće mogućnosti:

- zamolite svog snabdjevača da vam obezbijedi prikladan scenario izloženosti. Možda ćete morati da opišete svom snabdjevaču na koji način i u kojim uslovima koristite supstancu ili smješu⁴;
- najmanje što možete jeste da primijenite uslove korišćenja opisane u scenariju izloženosti koji ste primili;
- ako je primjenjivo, zamijenite supstancu ili proces nekom/nekim drugim čije je korišćenje obuhvaćeno;
- pronađite drugog snabdjevača koji može da obezbijedi scenario izloženosti koji obuhvata vaš način korišćenja;
- obavite procjenu bezbjednosti hemikalije i pripremite sopstveni izvještaj o bezbjednosti hemikalije za vaše načine korišćenja i uslove bezbjednog korišćenja; ili
- ako je potrebno, podnesite informacije agenciji ECHA.

Komunicirajte sa svojim snabdjevačima

- Ako imate sumnji ili pitanja o informacijama koje primite od svojih snabdjevača, zamolite ih za dodatne informacije.
- Bezbjednosno-tehnički list je potrebno ažurirati bez odlaganja ako nove informacije u vezi s opasnostima postanu dostupne ili ako iskrasne potreba za prikladnijim mjerama upravljanja rizikom.
- Bezbjednosno-tehnički list i scenariji izloženosti treba da budu obezbijeđeni na zvaničnom jeziku države u koju se hemikalija isporučuje unutar Evropskog ekonomskog prostora (EEP).
- Ukoliko imate nove informacije o opasnim svojstvima supstanci i smješa ili smatrate da opisane mjere upravljanja rizikom nisu odgovarajuće, obavezni ste da prenesete te informacije.

DA LI MORAM DA IZVIJESTIM AGENCIJU ECHA?

Morate da podnesete izvještaj agenciji ECHA ako vaš način ili uslovi korišćenja nisu obuhvaćeni scenarijem izloženosti koji ste dobili, i ako:

predstavljaju dogovoreni format prenosa neophodnih informacija o načinu i uslovima korišćenja i dostupne su na internet stranici ECHA

²LCID

³smjernice DUCC

⁴Prvo provjerite da li sektorske organizacije već daju te informacije u mapi korišćenja. Mape korišćenja

- pripremate izvještaj o bezbjednosti hemikalije za daljeg korisnika, a konkretna upotreba supstance je veća od jedne tone godišnje; ili
- izuzeti ste od pripreme izvještaja o bezbjednosti hemikalije za daljeg korisnika zato što upotrebljavate supstancu čija je ukupna količina manja od jedne tone godišnje; ili
- izuzeti ste od pripreme izvještaja o bezbjednosti hemikalije za daljeg korisnika zato što koristite supstancu za istraživanje i razvoj proizvoda i procesa (PPORD).

Izvještaj o bezbjednosti hemikalije za dalje korisnike

Procjena bezbjednosti hemikalije za daljeg korisnika upućuje na rizike pri načinima korišćenja koji nisu obuhvaćeni dobijenim scenarijima izloženosti. Oni se obično zasnivaju na informacijama o opasnostima datim u Bezbjednosno-tehničkom listu.

Niste u obavezi da pripremite izvještaj o bezbjednosti hemikalije za dalje korisnike ako:

- koristite manje od ukupno jedne tone supstance godišnje; ili
- koristite supstancu za istraživanje i razvoj proizvoda i procesa (PPORD) i sprovodite odgovarajuću kontrolu rizika.

Možete podnijeti izvještaj za daljeg korisnika sa stranica za dalje korisnike na internet stranici agencije ECHA.

KOJI SU MOJI KRAJNJI ROKOVI?

Regulativa REACH sadrži jasne rokove (Slika 1) za izvršenje obaveza daljih korisnika. Potrebno je da djelujete bez odlaganja.

Postarajte se da dokumentujete sve što ste uradili i sve što planirate da uradite, kako biste ostvarili dobar kvalitet.

GDJE MOGU DA PRONAĐEM DODATNE INFORMACIJE I PODRŠKU?

Nacionalne službe za pomoć za REACH nude praktične savjete na lokalnim jezicima:

» <http://echa.europa.eu/nationalhelp/>

Industrijska udruženja, kao što su Koordinaciona grupa za dalje korisnike hemikalija (DUCC) i Evropski savjet hemijske industrije (CEFIC), pružaju informacije i podršku.

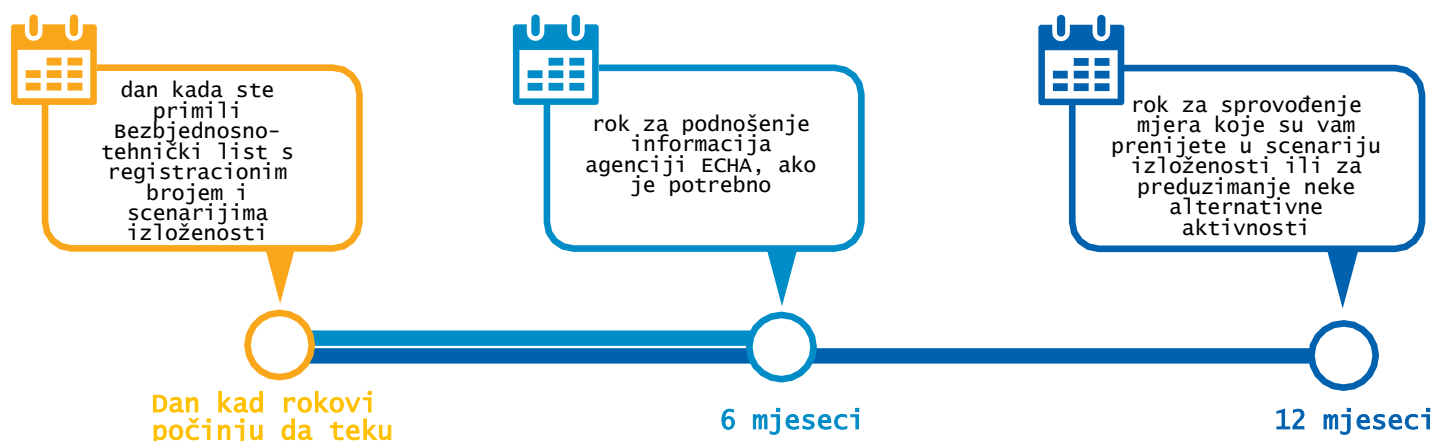
ECHA obezbjeđuje širok spektar podrške i smjernica za dalje korisnike:

» <http://echa.europa.eu/downstream>

Za više informacija o ovoj temi, konsultujte interaktivni eGuide 01 (evodič 01) o „Bezbjednosno-tehničkim listovima i scenarijima izloženosti“, te Practical Guide 13 (Praktični vodič 13) na temu „Kako dalji korisnici mogu da upravljaju scenarijima izloženosti“:

» <https://echa.europa.eu/practical-guides>

Slika 1: REACH rokovi za izvršenje obaveza daljih korisnika

Dodatne informacije:

Министарство здравља и социјалне заштите
Републике Српске

DOWNSTREAM
USERS

